
SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
11.09.2019

Sak:

Fastsetting av nye krav til utdanningsfaglig kompetanse

Innstilling til vedtak:

- 1) Universitetsstyret fastsetter reviderte utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT Norges arktiske universitet, jf. fremlagte forslag.
- 2) Rektor gis fullmakt til å foreta eventuelle nødvendige endringer i utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, som vil følge av etterfølgende avklaringer fra Kunnskapsdepartementet vedrørende ordlyden i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Innledning

Universitetsdirektøren legger med dette frem sak for universitetsstyret som omhandler fastsetting av reviderte utfyllende bestemmelser til personalreglementet ved UiT Norges arktiske universitet (UiT). Forslaget gjelder endrede kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.

Bakgrunn

Nytt personalreglement ved UiT, gjeldende fra 1.7.2019, ble fastsatt i juni 2019, etter forhandlinger med tjenestemannsorganisasjonene. Personalreglementet ble fastsatt i henhold til bestemmelser i statsansattelovens §§ 2 og 41. Ved fastsettingen av nytt personalreglement har UiT gått fra å ha to separate personalreglementer, hhv ett for undervisning- og forskerstillinger og ett for tekniske og administrative stillinger, til å ha ett felles personalreglement for alle ansettelser ved UiT.

Nye utfyllende bestemmelser for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ble fastsatt av universitetsstyret i 2016. Tekniske endringer som følge av endringer i ny statsansattelov, gjeldende fra 1.7.2017, ble foretatt i 2018. Mindre endringer i bestemmelsene, herunder endringer i ansettelsesmyndigheten for undervisnings- og forskerstillinger, er foretatt av universitetsstyret og av rektor på fullmakt i 2019.

I revideringen av utfyllende bestemmelser i 2016 innførte UiT nye krav til pedagogisk kompetanse ved ansettelse og opprykk til undervisnings- og forskerstillinger. Endringen innebar

at alle søkere skal dokumentere sin pedagogiske kompetanse ved å legge ved en pedagogisk mappe.

Universitetsdirektøren har utført en ny revidering av utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger ved UiT. Revideringen er foretatt på bakgrunn av at Kunnskapsdepartementet har fastsatt endringer i forskrift 9. februar 2006, nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Forskriftsendringen innfører nye krav til utdanningsfaglig kompetanse for ansettelser og opprykk til førsteamanuensis- og professorstillingene. Virkningstidspunkt for forskriftsendringene er 1. september 2019.

Det er gjennomført høringsrunde ved UiT til fakultetene, enhetene og tjenestemannsorganisasjonene om forskriftsendringen og nye krav til kompetanse for undervisning og veiledning.

Det har kommet høringssvar fra Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi, Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen, Fakultet for naturvitenskap og teknologi, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi, Universitetsbiblioteket, Forskerforbundet, Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, Norsk tjenestemannslag, Det juridiske fakultet og Det helsevitenskapelige fakultet. Uttalelsene er knyttet til konkrete spørsmål fra Universitetsdirektøren i høringsbrevet.

En arbeidsgruppe bestående av representanter fra Result, vitenskapelig tilsatte og representanter fra Avdeling for organisasjon og økonomi har arbeidet med revideringen av de utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres er også blitt diskutert i strategisk utdanningsutvalg i møte 12.6.2019, samt med universitetsledelsen og dekanene i møte 20.8.2019.

I vedlagte forslag til reviderte utfyllende bestemmelser er det innarbeidet endringer i samsvar med forskriftens endrede krav til utdanningsfaglig kompetanse. Det er også foretatt mindre redaksjonelle endringer, samt oppdateringer iht. tidligere vedtatte endringer og ny statsansattelov.

I etterkant av høringsrunden ved UiT har Kunnskapsdepartementet uttalt at det er behov for å gjøre noen avklaringer av hvordan ordlyden i den nye forskriften skal forstås. Kunnskapsdepartementet har opplyst om at de arbeider med å gjøre disse avklaringene, og at dette vil bli formidlet til sektoren så snart som mulig. På bakgrunn av at forskriften gjelder fra 1.9.2019, og at det anses å være viktig å ha på plass nye kriterier for utdanningsfaglig kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres så tidlig som mulig, vurderer universitetsdirektøren det slik at saken må legges frem før disse avklaringene er foretatt. Universitetsdirektøren forslår at universitetsstyret gir rektor fullmakt til å foreta eventuelle nødvendige justeringer i ordlyden i utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, som vil følge av Kunnskapsdepartementets avklaringer. Dersom det viser seg at endringene vil ha stor betydning i forhold til det materielle innholdet i de utfyllende bestemmelser, vil det vurderes å legge saken frem for ny behandling i universitetsstyret.

Følgende sentrale dokumenter er vedlagt:

- Brev av 14.9.2018 fra Kunnskapsdepartementet (vedlegg 1)
- Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger - med de nye bestemmelsene lagt inn merket med rødt (vedlegg 2)
- Høringsbrev av 21.3.2019 fra universitetsdirektøren til fakultetene og enhetene (vedlegg 3)
- Høringssvar fra fakultetene, enhetene og tjenestemannsorganisasjonene (vedlegg 4)
- Forslag til reviderte utfyllende bestemmelser (vedlegg 5)
- Nytt personalreglement ved UiT (vedlegg 6)
- Kursbeskrivelse: universitetspedagogisk basiskompetanse (vedlegg 7)

Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Bakgrunnen for at Kunnskapsdepartementet har fastsatt endringer i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger er et ønske om å styrke den utdanningsfaglige kompetansen, og at utdanningsfaglig kompetanse og undervisningserfaring i større grad skal vektlegges ved ansettelser og opprykk. Hovedtrekkene i de nye bestemmelsene er følgende:

- Institusjonene skal fastsette nærmere kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres
- Kravene til utdanningsfaglig kompetanse i stillinger som førsteamanuensis og professor er økt betydelig i forhold til dagens krav
- Kravene til utdanningsfaglig kompetanse er satt høyere for professorer enn for førsteamanuenser, i motsetning til i dag der kravene er sammenfallende

Kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres

Revidert forskrift § 1- 1:

Alle utdanningsinstitusjoner skal utvikle nærmere kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres.

Endringene i forskriften omhandler kompetansekrav ved ansettelse i stilling som førsteamanuensis og professor. Det kan også fastsettes endrede krav til undervisningskompetanse i andre undervisnings- og forskerstillinger ved UiT som en følge av forskriftsendringen.

Kompetansekrav for ansettelse i stilling som professor

Revidert forskrift § 1-2 (3):

I tillegg til de krav til grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap.*

I henhold til forskriftens § 1-1 skal kriteriene for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres fastsettes nærmere.

Alternativ til utdanningsfaglig kompetanse

Revidert forskrift § 1-2 (4):

For ansatte ved universitetsmuseer kan institusjonen bestemme at museal formidlingskompetanse skal erstatte utdanningsfaglig kompetanse.

For de som ansettes, men ikke for de som gis opprykk, på grunnlag av utøvende kunstnerisk kompetanse, kan kunstnerisk formidlingskompetanse erstatte utdanningsfaglig

kompetanse. Institusjonen kan fastsette krav til utdanningsfaglig kompetanse som må erverves etter ansettelsen.

Institusjonen fastsetter også kriterier for vurdering og dokumentasjon av kunstnerisk- og museal formidlingskompetanse.

Kompetansekrav for ansettelse i stilling som førsteamanuensis

Revidert forskrift § 1-4 (3):

Søkere skal bedømmes, men ikke rangeres, på om de oppfyller følgende krav: Gjennomført eget program (minimum 200 timer)/relevante kurs og egen praktiske undervisning, og opparbeidet grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå).

Ferdighetene skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling som vurderes ved institusjonene.

De som ikke oppfyller kravene ved ansettelsen, skal pålegges å oppfylle dem innen to år etter ansettelsen. Institusjonene kan etter § 1-1 fastsette høyere krav og bestemme at disse skal gjelde i bedømming og rangering av søkere.»

I henhold til forskriftens § 1-1 skal kriteriene for ansattes utdanningsfaglige kompetanse og hvordan denne skal dokumenteres fastsettes nærmere.

Kunnskapsdepartementet har i brev av 23.5.2019 presisert at dersom den utdanningsfaglige kompetansen kan tilegnes i løpet av to år etter ansettelse skal en ikke rangere søkere basert på utdanningsfaglig kompetanse. Med mindre det fastsettes strengere krav til utdanningsfaglig kompetanse enn det som står i forskriften, vil søkere som ikke oppfyller utdanningsfaglige krav ved ansettelse være som kvalifiserte siden det ikke er et absolutt krav til slik kompetanse ved ansettelse. De ansettes fast samtidig som de gis pålegg om å oppfylle kravene innen to år. Dersom det er fastsatt høyere krav til ansettelse og disse er kunngjort i utlysningen, kan disse brukes både i bedømmelsen **og** rangeringen av søkerne. Det kan fastsettes høyere krav til utdanningsfaglig kompetanse i betenkningen til de enkelte stillingene ved utlysning.

I tråd med den reviderte forskriftens krav til basiskompetanse og obligatorisk gjennomføring av minimum 200 timer program/relevant kurs, har styret ved Universitetsbiblioteket fastsatt ny kursbeskrivelse for program for universitetspedagogisk basiskompetanse.

Reviderte utfyllende bestemmelser for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

I vedlagte forslag til reviderte utfyllende bestemmelser er det utarbeidet et nytt kapittel 4.5, som i henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger og UHRs nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høyskolepedagogisk basiskompetanse fastsetter nærmere kriterier for den utdanningsfaglige kompetansen og hvordan denne skal dokumenteres ved UiT.

Utgangspunktet er at alle søkere til undervisnings- og forskerstillinger i søknaden skal dokumentere sin utdanningsfaglige kompetanse. Dette gjelder også ved opprykk.

Det er utarbeidet felles kompetansekrav til stilling som høyskolelærer, universitetslektor, førstelektor, førsteamanuensis, professor og dosent (basiskompetanse), jf. forslagens pkt. 4.5.1. Dersom den utdanningsfaglige kompetansen kan tilegnes i løpet av to år etter ansettelsen skal en ikke rangere søkere basert på utdanningsfaglig kompetanse. De som ikke oppfyller kravene ved ansettelsen, ansettes fast samtidig som de gis pålegg om å oppfylle kravene innen to år etter ansettelsen.

For stillinger som professor og dosent gjelder tilleggskrav til basiskompetansen, jf. forslagens pkt. 4.5.2.

I henhold til forslagens pkt. 4.5.3 kan det fastsettes høyere og mer spesifiserte krav til utdanningsfaglig kompetanse i betenkningen til de enkelte stillingene ved utlysning. Dersom det i den enkelte stillingsutlysning er fastsatt høyere krav til utdanningsfaglig kompetanse skal disse gjelde i bedømming og rangering av søkere.

Utfyllende bestemmelsers pkt. 4.5.4 fastsetter at for stilling som høyskolelærer, universitetslektor, førstelektor og førsteamanuensis kan den utdanningsfaglige basiskompetanse utvikles på én av følgende to måter:

- a) Gjennom egen utdanning eller kurs utviklet av for å gi pedagogisk basiskompetanse for undervisning ved universitet og høyskoler tilsvarende minimum 200 timer
- b) Gjennom egen praksis som underviser og veileder i høyere utdanning, gjerne (men ikke nødvendigvis) kombinert med relevante utdanninger, kurs og seminar

For dosent- og professorstillinger kan den utdanningsfaglige kompetansen utvikles gjennom en kombinasjon av punktene a og b ovenfor.

I forslagens pkt. 4.5.6 og 4.5.7 er det fastsatt krav til dokumentasjon. For stillinger som høyskolelærer, universitetslektor, førstelektor og førsteamanuensis er det foreslått at de som har fullført eget universitetspedagogisk kurs tilsvarende 200 timer skal legge ved kurs-/eksamensbevis, samt studieplan. Øvrige søkere skal beskrive, vurdere og dokumentere sin kompetanse som underviser og veileder gjennom en systematisk og samlet fremstilling. Ved UiT benyttes pedagogisk mappe. For stillinger som professor og dosent gjelder de samme krav til dokumentasjon, men de skal i tillegg i sin pedagogiske mappe dokumentere at tilleggskriteriene er oppfylt.

I henhold til revidert forskrift § 1-2 (4) kan det fastsettes at museal formidlingskompetanse og utøvende kunstnerisk kompetanse skal erstatte utdanningsfaglig kompetanse. I utfyllende bestemmelsers pkt. 4.5.8 og 4.5.9 er det fastsatt egne kriterier for museal formidlingskompetanse og utøvende kunstnerisk kompetanse.

I forslagens pkt 4.6 er det fastsatt at det kan gjøres unntak for kravene til utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelser i midlertidige stillinger og ved ansettelse i bistillinger som er tillagt undervisning. Dette er en videreføring av tidligere unntaksbestemmelse. Det er videre foreslått at det kan gjøres unntak på enkelte fagområder som er spesielle ved at det stilles absolutte krav til kompetanse i form av sertifisering eller fagbrev, og hvor det er utfordrende å rekruttere nødvendig kompetanse. Kravene kan fravikes etter konkret vurdering i de enkelte tilfeller.

Universitetsdirektørens vurdering

Etter universitetsdirektørens vurdering samsvarer det fremlagte forslag til reviderte utfyllende bestemmelser ved UiT med de nye krav til utdanningsfaglig kompetanse som er fastsatt i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Nedenfor vil det bli knyttet kommentarer til to sentrale institusjonspolitiske veivalg som forskriftsendringen åpner for.

I henhold til revidert forskrift § 1-1 kan institusjonene fastsette høyere krav og bestemme at disse skal gjelde i bedømming og rangering av søkere. Et flertall av fakultetene og enhetene svarte i høringsrunden at det ikke er ønskelig å implementere høyere krav til kompetanse for undervisning og veiledning ved UiT enn de som stilles i endret forskrift. Dette begrunnes med at en ønsker å ha lik praksis som resten av sektoren, samt med at høyere krav vil kunne gi økte utfordringer med å rekruttere kvalifiserte søkere til enkelte fagområder. Det ble uttalt at kriterier for utdanningsfaglig kompetanse bør utformes slik at det ikke virker begrensende i forhold til å rekruttere både nasjonalt og internasjonalt. Universitetsdirektøren støtter disse vurderingene, og i det fremlagte forslag til reviderte utfyllende bestemmelser ved UiT er det ikke fastsatt høyere krav enn det som fremkommer i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Universitetsdirektøren vil imidlertid påpeke at det ved kunngjøring kan settes mer spesifiserte krav (høyere krav) til den enkelte stilling.

Endringene i revidert forskrift omhandler kun endrede kompetansekrav ved ansettelse i stilling som førsteamanuensis og professor. Den enkelte institusjon kan imidlertid også fastsettes endrede krav til undervisningskompetanse for de andre undervisnings- og forskerstillingene. Et flertall av høringssvarene finner det ønskelig å endre på kravene som stilles til undervisningskompetanse i andre undervisnings- og forskerstillinger ved UiT. Det pekes blant annet på at det er ønskelig med like strenge krav til andre stillinger fordi disse har en større andel undervisning enn førsteamanuensis- og professorstillinger. Flere høringssvar foreslår at de nye kravene til professorstillinger også bør gjelde for dosentstillinger, og at de nye kravene som gjelder for førsteamanuensisstillinger også bør gjelde for førstelektor- og universitetslektorstillinger. Universitetsdirektøren støtter disse vurderingene, og i det fremlagte forslag til reviderte utfyllende bestemmelser ved UiT er kravene til utdanningsfaglig kompetanse også endret for stillinger som dosent, førstelektor, universitetslektor og høyskolelærer.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur
Saksbehandler: Gunhild Stavem

Vedlegg

- 1 Brev av 14.9.2018 fra KD
- 2 Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger
- 3 Høringsbrev av 21.3.2019 fra universitetsdirektøren
- 4 Høringssvar fra enheter ved UiT
- 5 Utkast til endrede utfyllende bestemmelser
- 6 personalreglement ved UiT
- 7 Kursbeskrivelse